

Den Danske
A t l a s
Eller
Konge = Riget
Dannemark,

Med dets
Naturlige Egenskaber, Elementer, Indbyggere, Væxter, Dyr og
andre Affødninger, dets gamle Tildragelser og nærværende Omstændigheder
i alle Provinzer, Stæder, Kirker, Slotte og Herre-Gaarde.
Forestillet ved en udførlig

Lands = Beskrivelse,

saar og oplyst
e med dertil forfærdigede Land-Kart over enhver Provins
samt ziret
med Stædernes Prospecter, Grund-Ridser, og andre merkvaerdige Kobber-Stykker.
Efter Høi-Kongelig allernaadigst Befaling,

ved afgangne
Pro-Canceller Dr. ERICH PONTOPPIDAN.

Men fortsat af
HANS DE HOFMAN.

Deres Kongelige Majestæts Etats-Raad og PRÆSIDENT udi Fridericia.

Med Kongel. Allernaadigst Privilegio for A. H. GODICHE og hans Arvinger.

TOMUS V. Første Bind.

Kjøbenhavn, 1769.
Trykt og bekostet af Kongel. Universitets Bogtrykker Andreas Hartvig Godiche,
boende næst ved vor Frue Latinske Skole.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Den Danske Atlas
Eller
Konge – Riget
Danmark,
Med dets
Naturlige Egenskaber, Elementer, Indbyggere, Væxter, Dyr og
Andre Affødninger, dets gamle Tildragelser og nærværende Omstændigheder
I alle Provinzer, Stæder, Kirke, Slotte og Herre-Gaarde
Forestillet ved en udførlig
Lands – Beskrivelse,
Saa og oplyst
I med dertil forfærdigede Land-Kart over enhver Provintz
Samt ziret
Med Stædernes Prospector, Grund-Ridser og andre merkværdige Kobber-Stykker.
Efter Høi – Kongelig allernaadigst Befaling
Ved afgangne
Pro – Cancellar Dr. Erich Pontoppidan.
Men fortsat af
Hans De Hofman
Deres Kongelige Majestets Stats – Raad og Præsident udi Fridericia

Med Kongel. Allernaadigst Privilegio for A. H. Godiche og hans Arvinger

Tomus V. Første Bind.

=====

Kjøbenhavn 1769

Trykt og bekostet af Kongl. Universitets Bogtrykker Andreas Hartvig Godiche
Boende nest ved do Frue Latinske Skole.

Den
Stormægtiste
Og Allernaadigste
Arve – Enevolds – Konge og Herre
Kong Christian
Den Syvende,
Konge
Til Dannemark og Norge, de Venders og Gother,
Hertug
Udi Slesvig, Holsten, Stormarn og Ditmarsken,
Greve
Udi Oldenborg og Delmenhorst m.m.

Herregaaarde. Til Aalborghuus Amt henhøre efterfølgende Herregaaarde og andre store Gaarde.

Albek. Albek, i Suldrup Sogn Hornumherred, er en gammel Gaar, og skrives i gamle Documeter Alæbæk. Den var en af de Gaarde i Himmersyssel, som 1534 i Skipper Clemens Feide blev afbrænd. Borgegaardens saavel som Ladegaardens Bygning er af Muur og Bindingsverk. I graverne omkring Borgegaaarden er god Karpe-Grund. Paa Gaardens Mark er en indkastet Plads, hvor der sees Rudera af et Capel og en Kirkegaard. Paa Marken ere trende Steder, kaldet Povelstrup, Hvingelhat, og Riisgaard, som før har været tre Bøndergaarde, men afbrudte og lagte under Hovedgaarden. Imellem Albeks og Suldrups Eiendome staaer, paa et Stykke Jord kaldet Rommers-Dam, en Skiel-Steen med 5 Fingre paa. Albek hører nu med til Stamhuset Restrup, og Godset sorterer under Restrup Birke-Ting. Af forige Tiders Eiere vides alene disse: Folmarus Jacobi de Alæbæk 1406. Malte Lauridssön Wiffert til Albek 1529 og Frue Anne Skeel. Deres Søn Christen Maltesön Wiffert og Frue Karen Skell. Iver Krabbe til Albek og Frue Dorthe Juul 1637. I vore Tider er den kommen i General Greve Levetzaus Eie, og er af ham indlemmet under Stamhuset Restrup, hvilket nu er Enke-Grevinde af Levetzau tilhørende. Paa Gaarden holdes Stald-Stude. Hovedgaards

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Taxt 17 Tønder 5 Skiepper 3 Fierdingkar. Det contribuerende Bøndergods er indberegnet under Torstedsunds Gods.

ALBÆK – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Biørnsholm. I Biørnsholm Sogn Sletherred, er et gammelt og berømt sted med et nyt Navn. Gaarden heed tilforn Vitskøl Kloster, og var før Reformationen et af de anseeligste Munke-Klostere i Landet, kaldet paa Latin Vitæ Schola, stiftet Anno 1158 af Kong Valdemar I. paa hans Arvegods Witchscuele, efter et Løfte, han girode, da Gud frelste ham af et Roskilde Blodbag, som var sigtet paa hans Liv saavel som paa Kong Knud V. hvilken derudi omkom. Klosteret blev indviet Jomfrue Mariæ til Ære, og de første Munke, som bleve tagne af Esrom Kloster, foruden nogle faa som kom fra Varnhem i Sverige, vare Bernhardiner eller af Cistercienser Orden. I den henseende regnedes Vitskøl Kloster iblandt Esroms 5 Døttre, men blev selv kort efter Moder ti Øm-Kloster. Dette Kloster erholdt af Kongerne store Privilegier, og blev saavel af Stifteren som andre berriget med mangfoldigt Jordegods, saa at det blev et af de mægtigste i Landet. Anno 1253 havde Vitskøl Kloster et Besøg af Kong Christoffer I. og da fik af hannem vigtige Friheder. 1287 blev Klosteret ved en ulykkelig Ildsvaade lagt i Aske. 1320 har Kong Christoffer II selv sat Markskiel imellem Vitskøl-Klosters, Nørre- Kloster og Viborgs Eiendome. Foruden Abbeden, som var dette (62) Klosters øverste Forstander, findes her og at have været Prior og Subprior. Den første Abbed,

Henrich, en Franskmand, havde været S. Bernhardi Discipel og oplært i Clairvaux. Han skal have været iblant de første Munke, som Erkebisp Eskil forskrev herind til Esrom, men blev nogle Aar efter Abbed i det udi Sverige nye stiftede Varnhems Kloster. Der blev han misnøiet, og vilde med nogle af Brødrene drage til Frankerige og Rom at klage sin Nød. Men underveis blev han i Danmark ved bemelte Erkebiskops Recommendation af Kong Valdemar I. antagen at forestaae det Kloster, som han stod i Begreb med at anlegge i Jylland. Denne Post beklædede han til Kongens største Fornøielse, og saa vel, at han efter sin Død er af nogle bleven holden for Helgen, og staaer paa deres Liste under 11. Februarii. Den anden Abbed, Vilhelm en Nordmand, var paa Vallet 1171 til at blive Biskop o Ribe, da Abbed Stephan af Herrisvad Kloster blev det. Anno 1397 og 1401 var Frater Nicolaus Abbas Vitæseholæ. Alle de øvrige Abbeder opregnes i Danske Magazin Tom I. hvor og en omstændig Underretning gives om Vitskøl Kloster pag. 133. 177. 199 seqv. Den berømteste af de sidste Abbeder har været Henrich Christiernsön, af den adelige Familie Tornekrands, som blev Abbed i Vitskøl ved 1493 og lod til Efterkommernes Nytte udskrive og samle i en Bog alle Klosterets Documenter, men blev siden Abbed i Esrom, og endelig forflyttet til samme Værdighed i Sorøe Kloster, hvor han var Abbed i 31. Aar, og for sin store Forstand og Indsigt blev af Kong Hans optagen i Danmarks Riges Raad. 1538 har Kong Christian III. Lagt Vitskøl Kloster, med flere af Cistercienser Klosterne, under Abbed Henrichs i Sorøe Opsigt og Lydelse. Kort tilforn 1536 da Reformationen gik for sif, fik Abbed Oluf Nielsön i Vitskøl af Kongt Christian III. Brev, at det paa Herredagen var besluttet, at hvilke af Brødrene ikke vilde blive i Klosteret, dem kunde det være frit uden Forhindring at udgaae, og de som vilde blive derinde, skulde være Abbeden hørige, leve under christelig Skikkelse, og prædike det hellige Evangelium uden menneskelig Digt. Samme Abbed Oluf solgte 1536 endeel af Klosterets Gods til Biskop Jörgen Friis, hvilket Kiøb Kongen stadfæstede. Den sidste Abbed, Hr. Anders Anderssön, som før var Abbed i Tvis-Kloster, blev 1537 af Kong Christian III, forlænet med Vitskøl-Kloster, at være derudi Abbed og Forstander. 1558 var endnu Abbed Anders og Convent i Vitskøl ved Magt, og har bortfæstet til Anne Andersdotter, Fogedgaarden i Hals Bye, som Kongen i dette Aar stadfæstede. Denne Abbed giftede sig, og har Kong Christian III. I sidst meldte Aar forundt hans Hustrue Karine Christiernsdotte, om hun hans Død overlever, at beholde i Livstid en af Klosterets Gaarde udi Lindholm i Kierherred. Abbed Anders forestod Klosteret ved 26. Aar og betiente Stedet som Luthersk Sogneprest indtil 1563 da han, formodentlig for sin Alderdom, indlod sig med Henrich Gyldenstjerne til Aagaard, og afstod til ham Klosteret, hvormed Kong Friderik II. I samme Aar forlæned Gyldenstjerne. Abbed Anders døde 1572 og er begravet i Sundbye Kirke ved Aalborg.

Biørnsholm. – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

I Vitskøl Kloster havde fra gamle Tider været en Latinsk Skole til unge Personers Underviisning, samme blev ved Magt efter Reformationen og indvil Klosteret blev afhændet fra Kronen. 1563 befriede Kongen Henrich Gyldenstjerne fra den Besværing med bemelte Skole at holde og tilsee, som Abbederne hidtil havde gjort, men derimod befalede Superintendenten i Viborg Mester Kield Jul at have Opsigt over Skolen i Vitskøl-Kloster, og gjøre en Contract med Lænsmanden, hvad han aarlig skal give til Skolens og Peblingernes Underholdning. Anno 1573 gik Vitskøl-Kloster fra Kronen, da Kong Friderik II. ved Mageskifte afstod det med underlagte Bøndergods til Rigets Raad Biörn Anderssön til Steenalt, imod Vinstrup Gaard og Gods i Siælland. Henrich Gyldenstjerne, som var den sidste, eller rettere den eneste, Kongelige verdslige Lænsmand i Vitskøl-Kloster, blev samme Aar af Kongen forlænet med Hals-Birk og mere Gods, som før havde ligget til Klosteret, og ei var gaaet i Kiøbet med. Fra den Tid blev Vitskøl Kloster en anseelig Herregaard og kaldet efter sin nye Eier Biørnsholm. I sin Velmagt skal dette Kloster haft prægtig Bygning, og Kirken været en af de skønneste i Norden, opbyggt efter S. Petri, eller, som andre sige, efter Mariæ Rotundæ Kirke i Rom, med store Piller af hugne Steene, og siges at være arbeidet derpaa i 100 Aar. Denne Kirke var endnu i Brug nogen Stund hen i forige Seculo, indtil de Keiserlige 1627 eller maaske de Svenske berøvede den sit kostbare Kobber-Tag, hvorefter den aldeles forfaldt og blev øde. Kirken, som nu staaer og er det fjerde Huus paa Borgegaarden, lod Niels Jul Axelsön, Herre til Biørnsholm, ved Aar 1668 opbygge, som forhen ved Sletherred er antegnet. Borgegaarden har Mads Lasson ladet smukt opbygge af Grundmuur 2. etager Høi, med

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

hvælvede Kieldere, og et høit Taarn paa den ene Side. Foruden Køkken-Have, er der en fuldkommen Lyst- og Frugt-Have. Ladegaarden er Bindingsverk af Muur og Eeg, Gaarden ligger tet ved Limfiorden, hvoraf kan have fersk Fisk hver Dag. Foruden et important Aale-Fiskerie, ere de meste Fisk her falder, Helt, Aborre, Gedder, Horker og Skaller. Uden for Gaarden ligge tvende Vandmøller, Synder- og Nør-Mølle, den ene indrettet til Stampemølle. Under Biørnsholm hører en liden Sædegaard, liggende strax derved, Lundgaard kaldet af omliggende Lund, hvoraf saavelsom af den liden Skov paa Livøe kan have fornøden Ildebrand. Paa Gaardens og Godsets Grund ere Ligge-Steder for 6 á 8 Fiske-Baade fra Agger-Land, som fiske med Pulsvaader, hvoraf svares aarlig Afgift til Eieren. Ligeledes svares og visse Boestade-Penge af det paa Hovedgaardens Grund aarlig holdende store Marked, kaldet Kloster-Marked, eller Biørnsholms Marked. Forpagtningen af Gaarden, saavelsom Landgilden af Godset er anseelig. Her holdes Stald-Oxen til Besætning. Eierne: Biörn Andersön til Steenalt D. R. R. som døde 1590 og Fruer Sidsel Ulfstand og Karen Friis. Hans Søn Trud Biörn og Frue Ermegaard Gyldenstjerne. Hun fødte et Barn efter Faderens Død, som døde strax, hvorom var stor Trett, men hun vand Sagen 1592 ved 12 Mænds Eed, beholdt Gaard og Gods, og fik siden Giord Kaas til Torupgaard. Axel Nielssön Juul til Gunderupgaard og Frue Riborg Arnfeld. Deres Søn Niels Axelsön Juul og Frue Barbara Juul. Holger Bille og Frue Anna Juul. Anders Kierulf, som blev adlet 1724. Hans Søn Cancellieraad Sören Kierulf som døde 1730 og Frue Jolianne Marie Benzon. Cancellieraad Peder Thögersen Lasson. Hans Søn Mads Lasson som døde 1756 og Frue Birgitte Rosenkrands. Deres Søn Peder Lasson nu værende Eier. Hovedgaards Taxt 52 Tønder 3 Skiepper 3 Fierdingkar. Bøndergods 465 Tønder 2 Skiepper 2 Fierdingkar. Mølleskyld 12 Tønder 6 Skiepper 1 Album Tiender 103 Tønder 4 Skiepper.

Buderupholm. Buderupholm, i Buderup Sogn Hornumherred, har i det mindste fra Reformations Tiden været en Herregaard, og en Tid lang beboet af de Lykkers Familie. Saavel Borgegaarden af tre Fløi, som Ladegaarden, er 1731 af Muur og Bindingsverk nye opbyggt af Thöger Benzon, som har completeret Gaarden med det manglende Hartkorn, og siden anlagt derved et Sæbesyderie og Olie-Mølle med Kongelig Privilegio, men samme skal for en Tid være nedlagt ved en Contrakt med Aalborg Sæbe-Fabrik. Hr. Jacob eller Jochum Lykke, som er begravet i Aarhus, og begge Fruer, Helvig Hög og Maren Bille. Hans Søn Iver Lykke og Frue Olive Krabbe 1552. Deres Søn Christopher Lykke 1586 og Fruer Anne Rosenkrands og Edel Mogensdotter, Hans Søn Iver Lykke og Frue Anne Kaas. Frue Anne Hög til Buderupholm Axel Rosenkrandses Efterleverske nævnes 1634. Ritmester Risler. Hans Svigersøn Ritmester Michael Suhr. Thöger Benzon. Pieter de Lange van Bergen, en Hollænder, som her af Kongen blev nobiliteret. Nu Cancellieraad Niels Biörn. Paa Gaarden holdes Stude og Køer til Besætning. Hovedgaards Taxt 18 Tønder 1 Skieppe 1 Fierdingkar 2 Album. Skovskyld 1 Skieppe 1 Album. Møllefylt 2 Skiepper 2 Album Bøndergods 240 Tønder 2 Skiepper 3 Fierdingkar 1½ Album. Skovskyld 15 Tønder 1 Skieppe 2 Album. Møllefylt 1 Tønde 2 Fierdingkar. Konge-Tiender 58 Tønder 6 Skiepper 3 Fierdingkar 1 2/3 Album, Kirke-Tiender 12 Tønder 3 Skiepper 1 Fierdingkar 2 1/3 Album.

Brudeholm – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Dalsgaard. Dalsgaard, i Vive Sogn Hindstedherred, er en meget gammel Herregaard, som i det mindste i 200 Aar har tilhørt den Seefeldske Familie. Borgegaarden bestaaer af 4. Huse, en Etage høie, Muur og Bindingsverk. Ladegaarden bestaaer af 3 Huse, opbyggt 1691 af Friderich Eiler Gedde, efterat den forhen var afbrændt. Eierne: Laurentius Nieleson de Dalsgarth 1353. Dn. Nicolaus Johannis de Dalsgardh. Jens Thomesön af Dalsgaard 1458. Tyge Jenssön Sefeeld af Dalsgaard 1486. 1503 Jens Tygesön Seefeld til Dalsgaard 1511. 1530 og Frue Inger Biörn, i deres Tid 1534 blev Gaarden af Skipper Clemens Partie røvet og brændt. Deres Søn Tyge Seefeld og Frue Bodild Splid. Hans Broder Søn Jacob Seefeld D. R. R. død 1599 og Fruer Sophia Rosenkrands og Sophia Bilde. Hans Søn Envold Seefeld og Frue Hilleborg Daa. Deres Søn Peder Seefeld og Frue Margrete Rosenkrands. Deres Dotter Kirsten Seefeld fik Friderich Eiler Gedde og tilførde ham Gaarden, han døde 1705 og hun 1701. Deres Søn Capitain Ove Gedde som døde 1716 og Frue Anne Hög død 1731. Hans Syster Frue Dorthe Gedde som havde haft Capitain Niels Hög. Ved hendes Død 1743 blev Major Tyge Hög og Frue Ide Sophie Gedde ved Testament Eiere af Dalsgaard indtil 1759. Han købte dertil endeel Strøgods og Vive Sogn Konge Tiende. Nu værende Eier er Niels Möller, som nu 1768 har faaet Kongelig Tilladelse ved Auction at separere Gaard og Gods. Om ovenmeldte Peder Seefelds Søn Christen Seefeld og for en kort Tid har eiet Dalsgaard,

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

veed man ei til visse, men hans og hans Frues Lene Rosenkrandses Navne og Vaabener med Aarstal 1706 staaer paa Vive Kirkes Klokke. Gaarden ligger plaisant med Skov hos, og nær ved Fiorden, hvori saaveelsom i ferske Søer paa Godset falder Fiskerie. Til Gaarden er frie Udskibnings Rettighed i Mariager-Fiord ved 4. Ladepladser, hvorfor Eieren af vedkommende nyder Betaling, ved den ene Lade-plads Hadsund er en Skibsbroe, hvortil Skibene kan ligge at lade og losse. Paa Gaarden holdes Stude til Besætning. Hovedgaarde Taxt 33 Tønder 1 Skieppe 1 Fierdingkar 1 Album. Skovskyld 11 Tønder 1 Skieppe 3 Fierdingkar 1 Album. Bøndergods 211 Tønder 2 Skiepper 1 Fierdingkar 2 ¼ Album. Skovfyld 6 Tønder 2 Fierdingkar 2 Album. Møllefyld 12 Tdr. 1 Skieppe 3 Fierdingkar. Konge-Tiende 6 Tønder 5 Skiepper 3 Fierdingk. 3/7 Alb.

Dragsgaard. Dragsgaard i Bælum Sogn Helligumherred, er en uprilegeret med stor Avlsgaard, som har hørt til Borgaard, og haft samme Eiere en Tid lang, men nu derfra separeret og tilhører Consistorial-Raad Jelstrup. Gaarden kaldtes i gamle Dage alene Drag. 1422 nævnes en Adelsmand Niels Ovesøn af Drag. Paa Gaarden holdes Stude til Besætning. Hovedgaards Taxt 27 Tdr. 7 Skpr. 1 Fk. 2 Alb.

Egense Kloster. Egense Kloster, i Mou Sogn Fleskumherred, er en ucomplet Sædegaard. Denne Gaard er uskyldig kommen til Klosters Navn og aldrig været det, men fordi den i gamle Tider, med det meste Gods i Mou Sogn, har hørt til Mariager Kloster og været en Avlsgaard og Hovedgaard for det Bøndergods som bemeldte Kloster havde der i Egnen, er den af Almuen bleven kaldet Klosteret, og siden beholdt dette Navn. Bygningen er ordinair og som paa en Prestegaaard. Gaarden er foreenet med Høstmark en stor Avlsgaard der i Sognet, og har tilforn tilhørt Justitsraad Lassen, nu Peder Thøgersen Lassen. I den Tid Mariager Kloster eiede Egens Gaard, har den haft adskillige Friheder; thi man finder nævnet Kong Christian I. Brev af 1453 at Mariager Kloster maae nyde Birke-Ret, saa og Told, Forstrand, Fiskerie ved Eigens, og andet som kan rente undtagen Vrag og Stranding. Anno 1505 gik Dom imellem Viborg Capitel og Mariager Kloster om Mo Skove, Eigens og Fielling Skove som skulde rebes. Ved 1521 har Kong Christian II. selv udviist Skiel imellem Dokkedals og Eggens Eiendome, see Danske Magazin Tom. VI pag. 75. 121. 135. Gaardens Hartkorn er 6 Tdr. 2 Fk.

Findstrup. Findstrup, i Dal Sogn Fleskumherred, er en stor ucomplet eeneste Gaard, som har før tilhørt Hospitals Forstander Juulson i Aalborg. Ved Begyndelsen af forrige Seculo 1601 mageskiftede Kong Christian IV sig Findstrup Gaard til mere Strøegods i Jylland af Iver Friis til Ørbek for andet Jordegods udi Kalløe Løn. Dens Hartkorn er 9 Tønder 5 Skiepper 2 Fierdingkar.

Gudumlund. Guddumlund i Gudum Sogn Fleskumherred, er en meget gammel og god Herregaard, bekiendt i Kong Valdemars og Dronning Margretes Tider, da den kaldes snart alene Guthum efter Sognet som den ligger udi, snart Guthumlund af den liden Eege- og Bøge-Skov eller Lund, som ligger omkring Gaarden, og er af 3 Fierdingsveis Omkreds. Ladegaarden er nye og i god Stand bygt af Muur og Bindingsverk, men Borgegaarden er af gammel Bindingsverk 3 Huse af én Etage. Paa en Banke østen for Møllen er i forrige Tider opbygt et lidet grundmuret Taarn, af hvem eller i hvad Anledning, vides ei, men det bliver af Gaardens Eiere vedligeholdet. I Skoven har været mange Høie, hvoraf Capitain Buchwald lod nogle bortføre til at fylde et Kier op med, i én af disse fandtes en stor Mængde Østers-Skaller, i en anden nogle røde glasserede Steenkrukker fulde med Aske, og i den tredje endeel Glas, mere end et Qvarteer høie, oven til Krusede og brede, med ad snevrere, ligesom sribede og grønagtige, hvoraf tvende endnu ere at see paa Gudumlund. Ved Gaarden ligger

en skøn Vandmølle med to Qværne, som drives af en Aae, hvortil gaar en Søe og adskillige Bekke. Derved er et got Aale Fiskerie, og lidet fra Gaarden paa nogle sammenløbende Aaer, Søer og Moradser ere desuden tvende skønne Aalegaarde. Ved Gaarden er et Teglblænderie. Der kan staldes 108 Oxen, og føder 150 Stude og Køer, 40 Heste og 100 Faar. Engbonden har Capitain Buchwald ved Hielp af endeel Svenske Fanger meget ladet forbedre; Naar det har været gode Aar, er der bleven avlet 15 til 1800 Læs Høe. Hvad Eierne angaaer, da har Johannes Ryning, en Adelsmand 1345 solgt og skødet Gudumlund til Hr. Ludvig Albretsöns Børn Peder Ludvigsen og Jomfru Margrete. Niels Slet eller Nicolaus Johannis Slet, Væbner, har skrevet sig til Guthumlund 1373 1386. Hans Søn Johannes Nielessön de Guthum Væbner 1393. Siden er Gaarden købt af Laurids Glob, hvis Enke Frue Ide Lydersdotter siden fik Hr. Lyder Kabel. Hun med denne hendes Mands og Venners Samtykke 1425 gav og skiødede Gudumlund med Mølle, Mølledam og tvende Aalegaarde, til Biskops-Bordet i Viborg, for Siælemesser der i Domkirken at holde for hendes Familie. Ved Reformationen 1536 hiemfaldt den med det øvrige Biskopelige Gods til Kongen og Kronen. Kong Christian III. Forlænedes paa Livstid til Frue Anne Friis, som formodentlig var Biskop Jörgen Frises Søster. Anno 1567 forlænedes Kong Friderik II Jens Kaas til Borgaard med Gudumlund, som Frue Anna Friis tilforn havde haft i Forlæning. Og 1573 skiødede og afhændede Kongen aldeles til bemeldte Jens Kaas Kronens Gaard Gudumlund, med Gods, Mølle, Skove, Menmarker, Fiskerie, og anden Herlighed. Jens Kaas døde 1579. Jörgen Kaas til Gudumlund og Frue Margareta Cathrina von Buchwald. Siden kom Gaarden til de Buchwalder fra Holsten, i hvis Familie den en Tid lang har været, nemlig: Oberstlieutnant Wulf von Buchwald og Frue Anna von der Wisch. Deres Søn Capitain Friderich Buchwald og Frue Anne Rosenlund. Deres Søn Pder Matthias von Buchwald, som døde 1753. Nu hans Enke-Frue Ide Ilsabe von Bassewitz. Hovedgaards Taxt 39 Tønder. 1 Fierdingkar. Skovfyld 3. Skiepper 2 Album. Møllefyld 5 Tønder. 2 Skiepper. 2 Fierdingkar. Bøndergods 635 Tønder. 1 Skieppe. 1 Album. Skovfyld 2 Tønder. 2 Skiepper. 3 Album. Tender 54 Tønder. 2 Skiepper. 1 Fierdingkar. 1 Alb.

Gundestedgaard. Gundestedgaard, i Gundested Sogn Sletherred, er en stor Avlsgaard, hørende til Krastrup Hovedgaard, og har de samme Eiere som Krastrup. Paa Gaarden staldes Stude. Bygningen er af Muur og Bindingsverk. Hovedgaards Taxt 22 Tønder. 3 Fierdingkar. 1 Album. Bøndergods 231 Tønder. 2 Skiepper. Møllefyld 3 Tønder. 3 Skiepper. 2 Fierdingkar. 2 Album: Tiender 38 Tønder. 3 Skiepper.

Halkier. Halkier, i Eidrup Sogn Aarsherred, er en af de Herregaarde, som Hvitfeld opregner at have tilhørt Biskop-Stolen i Viborg, og som ved Reformationen hiemfaldt til Kongen og Kronen. Man finder derfor en og anden af de gamle Voborgske Biskopper at have dateret deres Breve paa Halkier i den Tid de sig der have opholdt. Bygningen, som nu staaer, er Muur og Bindingsverk, indvendig smukke Værelser og Maling. Hvad Eierne angaaer, da fik Niels Axelsön Rosenkrands til Stensballe 1543 af Kong Christian III Pantebrev paa Halkiergaard, med tvende Byer Borup og Skørbek, som er Ugedagsmænd til Halkier, en Gaard i Eydrup, med Høygaard og frit Fiskerie, med Halkier-Mølle, Keps-Mølle og Rotz-Mølle. Siden blev Gaard og Gods hannem afhændet til Eiendom, hans Frue var Maren Lunge. Niels Rosenkrands til Halkier levede endnu 1577. Efter dennem deres Søn Axel Rosenkrands til Halkier og Frfuer, Ellen Juul og Anne Hög. Siden Jörgen Due, som kom herind fra Lifland, døde 1611 og frue Lene Juul død 1629. Deres Søn Mandrup Due til Halkier og Krastrup som døde 1648 og Frue Anne Skeel. Deres Søn Jörgen Due Doctoe i Padua døde 1653 ugift. Hans Broder Jörgen Skeel Due og Fruer Else Krabbe og Birgitte Retz. Hans anden Broder Cancellieraad Berendt Due og Frue Elisabeth Krabbe. Deres Søn Major Albret Christopher Due til Halkier, Albek

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

og Torstedlund 1710. Cancellieraad Sören Kierulf og Frue Johanne Marie Bemzon. Nu Krigs-Assessor Anders Jörgensen Egeberg. Paa Gaarden holdes dels Stude, deels Hollænderie-Køer. Hovedgaards Taxt 30 Tønder. 7 Skiepper. 3 Fierdingkar. Bøndergods 313 Tønder. 5 Skiepper 1. Fierdinkar. 2 Album. Møllefyld 3 Tønder. 5 Skiepper. 3 Fierdingkar. 1 Album. Tiender 52 Tønder.

Harslevgaard, i Als Sogn Hindstedherred, var før en stor, men ucomplet, Avlsgaard, indtil Capitain Andreas Arenstorf til Visborg og Havnø lod den indrette til Bøndergaarde. Hovedgaards Taxt 24 Tønder. 2 Skiepper 1 Fierdingkar. Møllefyld 5 Tønder. 2 Skiepper. 2 Fierdingkar.

Havbroegaard. Havbroegaard, i Havbroe Sogn Aarsherred, er en gammel, men upriviligeret, Sædegaard, smukt opbyggt. Af de gamle Eiere vides: Lille Munk til Hawgbro 1401. Sörens Munk til Hafbroe 1454. Hans Søn Peder Munk i Hawbro Væbner 1471. Hans Søn Sörens Munk til Hafbroe 1502. I nyere Tider: Justitzraad Henrich Grotum 1756. Peder Bering. Peder Panderup. Hovedgaards Taxt 11 Tønder. 5 Skiepper. 3 Fierdingkar. Bøndergods 44 Tønder. 6 Skiepper. Tiender 15 Tønder. Skiepper 1. Fierdingkar. 2½ Album.

Havnø. Havnø, i Visborg Sogn Hindstedherred, ligger paa en Odde i Mariager Fiord, og har en beqvem Lade-Plads, og en smuk Udsigt til Fiorden og forbiseglende Skibe. Paa Borgegaarden er et Huus af Grundmuur, bygt 1654 af Frue Hilleborg Daa, men Resten saavel som Ladegaarden er Muur og Bindingsverk. Eierne: Nogle af de Lykker, af hvilke Erik Lykke til Haffnø 1579. Hans Enke-Frue solgte Gaarden til Envold Seefeld af Visborg og Frue Hilleborg Daa. Deres Søn Peder Seefeld til Dalsgaard solgte Havnø 1665 til Justitzraad Peder Lassen. Han igien 1666 afstod Gaarden til Over-Secreterer Erik Krag til Braminge. Han solgte 1676 til D. Peder Benzon. Hans Søn Cancellieraad Niels Benzon til Havnø. Hvis Enke, som var en Svanewedel, fik siden Statsraad og Landsdomer Nicolai Sehested. Han solgte Gaarden til Justitzraad Severin Benzon og Frue Anne Kierulf, som 1724 meget forbedrede Gaarden. Siden Statsraad Arenstorf. Hans Søn Capitain Andreas Arenstorf. Nu eies og beboes Havnø af Oberstinde Arenstorf. Paa Gaarden holdes Stude til Besetning. Hovedgaards Taxt 50 Tønder. 6 Skiepper. 2 Album. Bøndergods 266 Tønder. 5 Skiepper. 3 Fierdingkar. 1½ Album. Skovfyld 12 Tønder. 2 Skiepper. 2 Fk. Møllefyld 5 Tdr. 2 Skpr. 2 Fk Tiender 23 Tdr. 4 Skpr.

Høstmark Høstmakk, i Mou Sogn Fleskumherred, er en stor, men ufrie, Sædegaard, som tilforn har været fire Bøndergaarde, og kaldet Høgsted eller Høisted af de mange omliggende Høie. Før Reformationen har Høgsted-Mark tilhørt Dom-Capitelet i Viborg, og finder man, at Kong Christian II 1521 personlig har udviist Markeskiel imellem Capitelets og Mariager Klosters Gods i Mou Sogn, nemlig Mou Mark, Egens og Høgsted Mark, Danske Magazin Tom. VI. Pag. 135. Gaarden er bygt 1698 af Peter Klein Amtsforvalter i Aalborg. Dens følgende Eiere har været: Berndt Falenkamp Landfoged paa Lessøe. Eskil Wraae, som druknede i Storvorde Aae. Thöger Lassen. Peder Thögersen Lassen. Ved Gaarden er et Teglbærerie, og til Besætning holdes Køer. Hovedgaards Taxt 14 Tdr. 5 Skpr. 3 Fk. 1 Alb. Skovskyld 1 Td. 2 Skpr. 2. Fk. 2. Alb. Møllefyld 3. Tdr. 5. Skpr. 3 Fk. Bøndergods 129 Tdr. 2 Skpr. 1 Fk. 2 Album.

Klarupgaard. Klarupgaard, i Klarup Sogn Fleskumherred, skal i gamle Dage have været tre Bøndergaarde, men om den før har hedet Herredstefgaard, er uvist. Bygningen er af Muur og Bindingsverk. Anno 1534 blev Klarupgaard afbrændt af Skipper Clemen, da Bagge Gris ikke var hjemme. Denne stak hannem derfor i Aalborg med en Daggerts, dog uden Skade, men blev af en Skomager, som var af Clemens Tilhøngere slagen i Hovedet med en Teglsten og fandtes død i

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Hasseriis Kier. Om Bagge Gris har eiet Gaarden, er uvist, kanske han rettede har været forlænet dermed af Kongen, thi den findes kort efter at have tilhørt Kronen, nemlig 1540 i hvilket Aar Erik Hög ved Mageskifte fik af Kongen og Kronen Klarupgaard, som da skyldede fire Pund Byg, med flere Gaarde og Bole i Klarup Bye i Felskumherred. Hans Søn Jörgen Hög og Frue Anna Stygge eiede Gaarden 1558 og endnu 1586. Deres Søn var formodentlig Erik Hög som skrev sig til Klarupgaard 1602. Man finder ellers nævnet i Hans Stygge til Klarupgaard, Otte Stampe til Klarupgaard, og hans Søn Mogens Stampe til Klarupgaard, men i hvilke Aar de har besiddet Gaarden, vides ikke. De sidste Eiere havde været; Madame von Ginchel 1709. Generalmajor Henrich Rosenauer død 1729 80 Aar. Hans eneste Dotter havde Oberst von Deden. Han solgte Gaarden til Cancellieraad Ulrich Hauch, som døde 1741. Capitain Jörgen Hauch. Nu Kammeraad og Amtsforvalter Christen Christensen i Aalborg. Paa Gaarden holdes Stude til Besætning. Hovedgaards Taxt 26 Tdr. 2 Fk. 2 Alb. Bøndergods 346 Tdr. 7 Skpr. 3 Fk. 2½ Alb. Tiender 103 Tdr.

Kongstedlund. Kongstedlund, i Synder-Kongslev Sogn Høllumherred, er en gammel Herregaard, som i ældre Documenter skrives Kongeslevlund, og først skal være bygt og beboet af en hedensk Konge, som ligger begravet i en med store Steene betegnet Høj der i Sognet, af hvilken odsaa begge Sognene Synder- og Nørre-Kongslev have Navn. Af Eierne vides: Niels Brun til Kongeslevlund 1546 Niels Juul Axelsøn som 1600 blev ihjelslagen i Aalborg af Albret Skeel, og Frue Anna Stygge. Deres Søn Axel Juul til Kongstedlund 1637. Iver Krabbe til Kongstedlund og Albek, og Frue Dorothea Juul. Hun fik siden Erik Hög til Bjørnholm. Deres Søn Iver Hög til Kongstedlund blev af Kong Christian V ophøiet i Friherre Standen og hans Gods Bjørnholm gjort til et Baronie med Navn Høgholm. Oberst Hertvig Otto von Deden. Oberst Claus Jörgen von Deden. Cancellieraad Severin Brönsdorf til Randrup. Hans Dotter gift med Major Hans Georg v. Deden nuværende Eier. Paa Gaarden holdes Stude og Køer. Hovedgaards Taxt 36. Tdr. 2 Skpr. 2 Fk. 1 Alb. Skovskyld 6 Skpr. 1 Fk. 2 Alb. Bøndergods til Kongstedlund og Randrup 430 Tdr. 1 Skp. 2 Fk. Skovfyld 7 Tde. 3 Skpr. 1 Fk. 1 Alb.

Krastrup. Krastrup, i Farstrup Sletherred, skrives i ældre Documenter Kragstorp og Kragstrup, og holdes for at være bygt af nogen i den adelige Familie Krag, og deraf have Navn. Bygningen, som nu staar, er ordinair af Muur og Bindingsverk. Før Reformationen har denne Gaard tilhørt Vitskøl Kloster, men Klosteret solgte Krastrup Gaard og 2 Boel i Kolbye og en Mølle til den sidste Catholske Biskop i Viborg Hr. Jörgen Friis, hvilken siden reiste Proces mod Abbed Anders i Vitskøl for noget som skulde mangle i det kjøbte, og paastod at Vaar samt Odersdal Byggested og Enge skulde høre med til Kølby, hvorom Biskoppen havde ladet svære Marskeskiel, men ved en Kongl. Dom afsagt i Odense 1540 blev dette Markeskiel kiendt ulovligt og magteløst og Hr. Jörgen Friis at lade sig nøie med hvad som i Skiødet var nævnet. I Kongl. Breve af 1542 nævnes han os elskelige Hr. Jörgen Friis til Kragstrup, fordum Biskop til Viborg Stift. De følgende Eiere har været: Hans Broder Hr. Christen Friis til Krastrup og Frue Else Rosenkrands. De havde ingen Børn, hvorfor Gaarden kom til den yngre Broders Iver Frises Søn Jörgen Friis Danmarks Riges Raad 1581 1596. Hans Søn Niels Friis 1621 og Frue Susanna Krabbe. Manderup Due til Halkier og Krastrup og Frue Anna Skeel. Deres Berendt Due og Frue Lisbet Krabbe. Deres Søn Oberste Manderup Due til Krastrup og Gundested, som blev i Slaget ved Helsingborg 1710. Hans Enke-Frue Charlotta Amalia Giöe fik siden Geheimerrad og Greve Hr. Christian Rantzov til Brahesborg, Etatsraad Gerdt de Lichtenberg 1756. Nu Justitzraad Mercusen, som og eier Vaar. Til Gaarden er endeel Fiske-Stader i Limfiorden, en fersk Søe, og en god Vand-Mølle. Der holdes Stald-Stude til

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Besætning. Hovedgaards Taxt 38 Tdr. 6 Skpr. 2 Flk. 1 Alb. Mølleskyld 2 Tdr. 1 Skpr. 1 Fk.
Bøndergods 246 Tdr. 3 Skpr. 1 Fk. 2½ Alb. Tiender 140 Tdr. 2 Skpr. 1 Fk.

Krastrup. – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Rye. Rye eller Ryegaard, i Aistrup Sogn Sletherred, er en liden, men gammel, Herregaard, som meget længe og vel i 300 Aars Tid tilhørte den adelige Familie Tornekbrands, og skrives undertiden Ryø. Af disse veed man at opregne: Michael Nielesson de Kyyæ 1401. Niels Michelsen af Rye. Hans Søn Michael Nielsson de Köy Armiger 1442. Hans Søn Christen Michelsen til Rye og Frue Tale Rotfeld. Deres Søn Niels Christensen Tornekbrands til Rye og Frue Benedicta Munk. Deres Søn Erik Nielssön til Rye 1530. Hans Broder Michel Nielssön til Rye 1548 og Frue Kirsten Lykke. Deres Søn Niels Michelsön Tornekbrands til Tye 1513 og Frue Anne Dyre. Deres Søn Michel Nielssön Tornekbrands til Rye og Frue Ide Biörn, han blev 100 Aar gammel, døde 1652 og var den sidste Mand af Slegten, med hvilket Vaabenet blev nedlagt. Af hannem købte Cancellier Hr. Christian Friis Gaarden. De sidste Eiere have været: Assessor Glerups Enkefrue til Sebber-Kloster 1755. Nu Cancellieraad Wederking. Bygningen er Mur og Bindingsverk. Dertil er godt Fiskerie i Bredingen, og svares aarlig til Eieren noget vist af endeel Fiskesteder i Nibe-Fiord, saavelsom af Vegger og Hadsman Broer. Paa Gaarden holdes Stude til Besætning. Hovedgaards Taxt 26 Tdr. 1

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Skp. 2 Fk. 2 Alb. Skovskyld 1 Skp. 1 Alb. Bøndergods 240 Tdr. 2 Skpr. 3 Fk. Møllefyld 7 Tdr. 1 Skp. 1 Fk. 2 Alb. Tiender 29 Tdr.

Lindenberg. Lindenberg, i Blenstrup Sogn Helligumherred, er nu Baronie, men tilforn en stor og bekiendt gammel Herregaard, hvis ældste Navn var Næsholm og siden Næs, og som i Kong Valdemars og Dronning Margretes Tider tilhørte den længe siden uddøde adelige Familie Kirt. Anno 1367. finder man nævnet Nicolaus Kirt de Næsholm, hvis Frue var Margareta Hr. Niels Eyessöns Søster. Deres Søn Jacob eller Jeppe Kirt til Næs, efter de Tidens Andagt, bortgav 1404 til Viborg Bispedom sin Hovedgaard Nees med tiliggende Gods i Nees Sogn i Hyllumherred, og derforuden en Gaard i Dooldorp, alt sit øde Jord i Horsens i Blingstorp Sogn, Yxenvad Mølle, og en øde Gaard derhos i Fræger Sogn, alt for en ugentlig Siælemesse for hans og hans Frues Else Pedersdotters og deres Forældres Siæle at holde for Guds Legems Alter i Viborg Domkirke, dog har Jeppe Kirt, formodentlig i sin Livstid, selv besiddet Gaarden, thi længe derefter 1408 1411 har han skrevet sig til Næs og Næsholm. Ved Reformationen 1536 hiemfaldt Gaarden med alt det geistlige Gods til Kongen og Kronen. Kort tilforn 1534 havde Skipper Clemens røvet og brændt Næs med flere Herregaarde i Himmersyssel. Kong Christian III. Forlænedes Iver Friis med Kronens Gaard Næs, og derefter 1543 pantsatte den til ham for 1500 Jochimsdaler. Gaarden hørte Kronen til indtil 1561 da Holger Tønnesen Wiffert mageskiftede sig den til af Kong Friderik II. for endeel Strægods i Siælland og Skaane. Efter hans Død fik hans Broder Corfitz Wiffert Næs tillige med hans forlovede Brud Anna Guldenstjerne, han døde 1592 og hun 1595. Deres eneste Dotter Christence Wiffert til Næs var først gift med Henrich Bille til Mogenstrup, siden med Statholderen Hr. Breide Rantzov. Af de følgende Eiere vides: Hr. Jörgen Urne til Alslev D. R. R. og Marsk som døde paa Næs 1642 og Frue Margrete Marsvin. Jörgen Seefeld til Næs D.R. R. og Landsdomer i Siælland, som var bekiendt af sit store Bibliotek, død 1662. Hans Zoega Professor i Kiøbenhavn var 1671. Eier af Næs. Claus Olufsen Daa, som forandrede Gaardens Navn og kaldede den Daasborg, ihielskudt 1678. Hans Enke-Frue Sophia Amalia Lindenov, som var en Dotter af Rigets Raad Hr. Hans Lindenov og Frøken Elisabeth Augusta Christiani IV. Dotter af Frue Kirsten Munk, blev af Kong Christian V. gjort til friherreinde, og Gaard og Gods 1681 31. januar oprettet til et Baronie med Navn Lindenberg. Efter hendes død 1688 skienkede Kongen Frihereskabet Lindenberg til Hans Høie Excellence Feltmarskalk-Lieutenant, Ober-Kammerherre og General-Post-Directeur Greve Christian Gyldenløve. Efter hannem hans Enke-Frue hendes Høie Naade Frue Dorothea Krag. Deres Søn Greve Christian Daneskiold til Samsø. Hans Søn Geheimeraad og General-Post-Directeur Greve Friderich Christian Daneskiold til Samsø med Kongelig Bevilling afhændede Baroniet 1752 til Geheimeraad Hr. Adam Gotlob Moltke Greve til Bregentved og han atter 1764 til nu værende Besidder Geheimeraad og Skatmester Baron Henrich Carl von Schimmelman. Af Borgegaardens Bygning er det syndre Huus af Grunsmuur, to Etager høit, med hvælvede Kieldere under og tvende runde Taarne, bygt 1583 af Corfitz Wiffert og Frue Anne Gyldenstjerne. Det østre Huus er af Grundmuur, imellem dette og det syndre Huus er en muret Port, hvorover er indsat en Steen med Jörgen Urnes og Margrete Marsvins Navne og Vaabener. Det nordre Huus er af Muur og Bindingsverk, en etage høit, med hvælvede Kieldere under. Paa Borgegaarden er af nu værende Eier gjort en anseelig Hoved-Reparation. Ladegaarden ligger ved 120 Favne syden for Borgegaarden, og bestaaer af 5 Bygninger Muur og Bindingsverk. Norden for Borgegaarden gaaer Lindenberg Aae fra vester i øster, over hvilken tilforn holdtes Færge til Overførsel for Veifarende, men 1753 lod Greve Moltke opføre en Broe derover af 20 Alnes Længde, og derhos et Broe- og Kroe-Huus bygge af Muur og Bindingsverk. Han har og i Arene 1760 og 1761 gjort Begyndelse

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

med at lade den til Baroniet Lindenberg hørende store Vildmose udskiære og indrette til frugtbar Ager og Eng, hvorom tales i Fortalen til Tom. VI. Af Oeconomiske Magazin, hvilket nyttige Arbeid af nu værende Eier videre er fortsat, og er sammesteds allerede anlagt en privilegeret Sædegaard, som kaldes Vildmosegaard, ansat for 30 Tdr. Hartkorn, hvorpaa Baronen lader opføre en anseelig grundmuret Bygning. Han har derforuden ladet gjøre adskillige andre nyttige Indretninger og Forbedringer ved Gaardens Enge og Marker. Under Baroniet henhøre disse 14 Kirker: Gierding, Blenstrup, Mou, Brøndum, Siem, Thorup, Synder-Kongslev, Nørre-Kongslev, Nibe, Voxlev, Ellishøi, Svenstrup, Gunderup, og Nøvling, alle af Baronen satte i meget god Stand. Til Gaarden er et got Teglbærerie. Her holdes til største Deelen Hollænderie og ellers Stald-Stude. Under Baroniet ligge den liden Sædegaard Tulsted, hvorpaa holdes Stude. Hovedgaaards Taxt 63 Tdr. 5 Skpr. 3 Fk. Bøndergods 552 Tdr. 4 Skpr. 3 Fk. 1 Alb. Mølleskyld 21 Tdr. 2 Skiepper. Konge-Tiender 66 Tønder. 5 Skpr. 2 Fk. 1½ Alb. Kirke-Tiender 204 Tdr. 7 Skpr. 2 K. 2 4/7 Alb.

Lindenberg – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgiven første gang 1844 til 1868.

Lundbek, i Bislev Sogn Hornumherred, har sit Navn af den paa østre Side tet omkring Haven løbende Bek, og de fire omliggende smaa Skove og Lunde. Gaarden ligger ved Limfjorden, en Fierdingsveis sydvest fra Nibe, og formedelst sin Situation kaldes af Arndt Berendsen pag. 150 den

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

skønne og Lystige Lundbek. Paa Lundbeks Mark sydvest fra Gaarden er et Sted kaldet Korsriis, hvor endnu sees Rudera an en Gaard, som der har staaet af samme Navn, hvilken blev afbrudt den Tid Lundbek bygdes af Christoffer Michelsen Tornekbrands og Frue Dorthe Juul, omtrent 1568 hvilket Aarstal tillige med begges Fæderne og Moderne Vaabener endnu sees i et Stykke EEgetrøe over Ladedøren. Borgegaarden bestaaer af 3 Huse, opbyggt af Cancellen Ove Juul og Frue Kirstine Urne, hvis Navne og Vaabener med Aarstal 1651 staae udhugne i en Steen over Indgangen til det store grundmurede Huus. Borgegaarden er omgivet med Graver, og for den sydre Ende er en Broe over Graven til Ladegaarden. Ved Gaarden ere tre Haver, den største med 8 Afsøt og Opgange. Til Gaarden er fornøden Skov og Fiskerie. Den har 47 matriculerede Fiske-Stader i Limfiorden og endeel Boels-Jorde og Huus-Grunde i Nibe. Eierne: Christopher Michelsen Tornekbrands, som døde 1582 og Frue Dorthe Juul. Christen Michelsen til Lundbek 1590. Frue Dorthe Juls Broder-Søn Vice-Cancellen Hr. Ove Juul. Hans Søn Oberste Christian Juul. Hans Søn Oberste Christian Juul, som fik General-Liutnant Rüfes Dotter Jeanne Marie Rufe og med hende Baroniet Russensten han blev af Kong Christian V. ophøiet i Friherre-Standen, og blev siden i en Bataille i Irland 1693. Deres Søn Baron Ove Henrich Juul Tüfe og Frue Ide Amalis Grevinde af Rantzov. Deres Søn Otte Henrich Juul Baron af Russensteen gift med Frue Sophia Amalia Bille som nu værende Eiere. Paa Gaarden kan staldes 100 Oxen, og fødes en god Deel andre Creature. Begge Godserne, Lundbek og tilhørende Pandum har deres egen Birke-Ret, hvis Birketing holdes om onsdagen. Hovedgaards Taxt 34 Tdr. 1 Album. Bøndergods til begge Gaardene 562 Tdr. 2 Fk. 2 Alb. Skovfyld 3 Tdr. 4 Skpr. 3 Fk. Møllefyld 18 Tdr. 7 Skpr. 3 Fk. 2 Alb. Tiender 94 Tdr. 2 Akpr. 1 Fk. 4/7 Alb.

F. Richardt del. - Nordahl Grov & Kittenborff lith.

C. A. Reitzels Forlag

I. W. Tegner & Kittenborff lith. Inst.

LUNDBÆK
i Jylland.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Lundbek – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt
Udgivet første gang 1844 til 1868.

Mølgaard. Mølgaard i Havbroe Sogn Aarsherred, er en liden dog frie Sødegaard, men af meget ringe Bygning. Af Eierne vides: Lars Munk 1592. Sören Munk 1647. Chr. D. Stoltius 1712. Assessor Bendt Jespersen 1714. Anders Kierulf til Sødal. Hans Sønnedotter tilførde Conferentzraad Hielmstjerne Gaarden. Han solgte den 1749 til Generalmajor Wulf Caspar von Lüttichau til Lerkenfeld, hvis Enke-Fru endnu besidder den. Hovedgaards Taxt 10 Tdr. 6 Skpr. 1 Fk. Bøndergods 232 Tdr. 1 Skp. 2 Alb. Mølleskyld 6 Tdr. 3 Fk. 2 Alb. Tiender 47 Tdr. 4 Skpr.

Nørlund Nørlund, i Ravnkilde Sogn Aarshered, er en gammel og anseelig Herregaard. Borgegaarden bestaaer af 3. Længder, to Etager høie, zirede med 3 Taarne, og med hvælvede Kieldere under, alt af Grundmuur, hvortil Grundvolden er af hugne Kampesteene. Efter Sigende, skal der før have været 3 Etager og Tag af Kobber, men det øverste Stokverk nedrevet og bortført af de Polske-Hielpe Tropper, som under General Czarneski i forige Seculo var herinde. Denne Bygninger af Ludvig Munk først anlagt 1581 men bleven færdig 1597 efter en Inscriptions Lydelse, som i en Steen over Porten ind til Gaarden staaer udhuggen. Borgegaarden, som med stor Bekostning er bygget paa Bøge-Pæle midt i en dyb Morads, er omringet med Graver, hvorover er en Broe og ved Enden deraf en grundmuret Port ziret med store Steen-Piller og andet smukt Steenhugger-Arbeid, hvorudi staaer Ludvig Munks og Fruen Ellen Marsvins Vaabener. Disses Navne og Vaabener ere ogsaa over Kammerne og paa adskillige Steder i Værelserne at see. Neden for Broen er Staldgaarden, som kaldes den lille Ladegaard, bugt af Muur og Bindingsverk. Men den store og rette Ladegaard, ogsaa af Ludvig Munk opført, ligger et Par Bøsseskud veste fra Borgegaarden, bestaaende af fire indlukte Længder, bygde af Grundmuur og Kampesteen, og haver neppe lige i Landet. I den forbiflydende Aae har før været et Mølleverk, som er ødelagt, men Møllehuset, bygt af Kampesteene, staaer endnu og bruges til anden Fornødenhed. Omkring Graverne er anlagt en smuk Frugt- og Køkken-Have. Paa Gaarden har været en indviet Kirke eller Capel, med adskillige smukke Ornamenten fra de Catholske Tider. Iblant Gaardens Prydelser har været regnet Bygherrens Ludvig Munks og hans Fruens den bekjendte Fruen Ellen Marsvins Skilderier. Paa denne Gaard og af disse Forældre er Fruen Kirsten Munk 1598 fød, som siden blev Kong Christian IV Gemahl og Grevinde til Slesvig Holsten. Af Malerier faaes her et stort Vilsvin, med nogle Hunde om, og derhos denne Inscription: Anno 1599 den 8 Decembr fangede Konning Christian den IV en stor Vildbasse i Horboelund i Silkeborg Lehn. og woeg samme Vildbasse X. Centener, og hug samme Svin nogle af Kongl. Maists. Recketer ihjel og nogle fordervede. Udi Skipper Clemens Opløb 1534 blev Nørlund med andre Herregaarde i Jylland brændt. Den gang eiedes Gaarden af Hr. Peder Lykke, som var Lænsmand paa Aalborghuus, og som maatte opgive Slottet for bemelte Skipper Clemen. De følgende Eiene: Ludvig Munk til Nørlund som døde 1603, og Fruen Ellen Marsvin. Gude Galde som døde 1626 og Fruen Helvig Marsvin, bemelte Fruens Syster, død 1648 Deres Dotter Anne Galde tilførde Werner Parsberg Gaarden, hun døde 1680 og han 1686. Deres Søn Gude Parsberg, som døde 1692. Hans Enke-Fruen Karen Krag giftede sig 1703 med Admiral Kund Reetz, han døde 1734 og hun 1737 76 Aar. Efter hendes Død blev Nørlund kjøbt af Cancellieraad Riis Tolder i Christiania som druknede paa en Reise emellem Jylland og Norge 1739. Og 1740 blev Gaarden kjøbt paa Auction af Madame Mörch, i Aarhus som igien 1745 solgte den til sin Søn Jörgen Mörch, han døde 1758 og hans Enke Margrete Grotum Berg eier nu og beboer Gaarden. Der holdes Stude og Køer til Besætning. Under Hovedgaardens Taxt ligger Nærvads-

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Mølle, Lundhuset, og tre smaa Steder, Damborg, Skaldborg og Trods, hvis Beboere har Opsigt med Skoven. Hovedgaards Taxt 33 Tdr. 4 Skpr. 1 Fk. 1 Alb. Skovskyld 5 Tdr. 7 Skpr. 2 Alb. Møllefyld 3 Tdr. 1 Skp. 2 Fk. Bøndergods 324 Tønder. 5 Skiepper 2 Fk. 2 5/6 Alb. Skovfyld 1 Skp. 2 Fk. Møllefyld 2 Tdr. 5 Skpr. 1 Fk. Tiende 73 Tønder 5 Skiepper 2 Fierdingkar 2 4/7 Alb.

Nørlund – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Ørndrup. Ørndrup, i Hornum Sogn Aarsherred, er en liden ucomplet dog Tiendefrie Sædegaard. Bygningen Muur og Bindingsverk. Af Eierne vides: Niels Hofman. Hak Kampman. Hans Stift-Søn Jens Berregaard i Aalborg som døde 1757. Birkedomer Jens Kiør. Nu Søe-Capitain Andreas Fomsgaard. Hovedgaards Taxt 10. Tønder 5 Skpr. Bøndergods 34 Tønder. 7 Skiepper. 2 Alb. Tiender 18 Tønder.

Ovegaard, i Ove Sogn-Hindstedherred, er en gammel og frie dog ucompleteret Sædegaard. Før Reformationen har den hørt Mariager Kloster til, thi man finder, at samme Kloster 1479 fik Laughævd paa Ovegaard og Ovegaards Fang, som til Klosteret veiar indvordet. At den siden er kommen til Viborg Biskopdom, er klart deraf, at Biskop Jörgen Friis i Aaret 1536 forlænedes sin Broder Hr. Christen Friis Ridder med en Stiftets Sædegaard i Hindstedherred, kaldet Ovegaard, udi hans, hans Frues og et Barns Livstid, med endeel mere Gods Ove- Ove- og Alnes-Møller, og

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Frøerlunds Saltkiedel 1542 fik Hr. Christen Friis Kongelig Stadfæstelse paa samme Forlænnning, som ved Reformationen var bleven Kronen tilhørende. Anno 1564 fik Hr. Jörgen Lykke til Overgaard Kong Friderik II. Skiødebrev paa Ovegaard og Gods, hans Frue var Beate Brahe. Deres Søn Henrich Lykke til Overgaard eide og Ovegaard, hans Frue Karen Banner. Deres Søn Frands Lykke den Rige og Frue Lisbeth Brok. Siden Mogens Rosenkrands til Slimminge og Frue Sophia Bilde Deres dotter Lene Rosenkrands fik Christen Seefeld til Stenalt og tilførde ham Ovegaard. De følgende Eiere: Niels Fuglsang og Hustrue Else Christensdotter, som købte Gaarden af Frue Lene Rosenkrands og samlede sig Midler ved Brændehandel. Deres Sviger-Søn Cancellie-Assessor Lars Christensen og Frue Anna Fuglsang. Deres Sviger-Søn nu værende Eier Kammerraad Friderich Munk og Frue Karen Lassen. Bygningen er maadelig og Bindingsverk baade paa Borge- og Ladegaarden. Borgegaardens Huse føies sammen med en Grundmuur, hvorpaa i Midten sees en udhuggen Steen med denne Skrift: De Lykkers Slegt, den riige Frands, var fordum Gaardens Herre, nu kiender den Mogens Rosenkrands ret Eyermænd at være, han denne store sterke Muur lod her paa Steden bygge, at han og hans for Tyveluur her kunde være trygge, 1669, den 12. juni. Tilforn har været stor Overflødighed af Skov til denne Gaard, men nu er maadelig, derimod er her mere Sædeland. Paa Gaarden holdes Stue til Besætning. Hovedgaards Taxt 25 Tdr. 1 Skp. 1 Fk. 1 Alb. Mølleskyld 7 Tdr. 3 Skpr. 2 Fk. Bøndergods 114 Tdr. 7 Skpr. Skovskyld 10 Tdr. 7 Skpr. Tiender 34 Tdr. 1 Skp. 1½ Alb.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Overgaard – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Pandum, Pandum, i Voxlev Sogn Hornumherred, er en af de Gaarde, som fordem hørde til Viborg Bispedom, og i ældre Tider til Vitskøl Kloster, men ved Reformationen 1536 hiemfaldt til Kongen og Kronen. Anno 1551 har Jörgen Prip haft Gaarden i Forjægning. Naar den er afhændet fra Kronen, vides ikke, men 1597 er Tyge Kruse af Kong Christian IV bleven forlænt med Pandumgaard, som han havde til sin Dødsdag 1610, og for ham havde Christopher Michelsen Tornekrands den i Forlæning. 1615 har Iver Juul til Villestrup faaet Gaareden i Forlæning. Siden er den med alle kommen til de Juler, som eiede Lundbek, og stedse bleven derved, forterende under samme Hovedgaards Birke-Ret. Bygningen er ordinair Bindingsverk. Paa denne Gaard boer Forpagteren, som holder Stude til verk. Paa denne Gaard boer Forpagteren, som holder Stude til Besætning. Hovedgaards Taxt 30 Tønder. 5 Skieoer. 1 Fierdingkar, Bøndergodset er forhen indregnet under Lundbeks contribuerende Hartkorn. Randrup i Skibsted Sogn Hllumherred, er en temmelig gammel Herregaard, men af ordinair Bindingsverks Bygning. 1499 nævnes Velbyrdige Sven Jep Andersen af Randrup, som 1504 lod giøre Markskiel om Bælum Mark. 1529 har Jens Tygesön Seefeld, som eiede Dalsgaard, og skrevet sig til Randrup. Hans Søn Envold See til Visborg og Randrup og Frue Agata Powisch. Deres Søn Jacob Seefeld til Visborg D. R. R. gav 1573 sin sdiste Frue Sophia Bilde Randrup til Morgengave. Deres Søn Envold Seefeld og Frue Hilleborg Daa. Deres Søn Jacob Seefeld til Randrup. De sidste Eiere have været: Oberst Hartvig Otte von Deden til Borggaard, som døde 1704 80 Aar, og Frue Anna Dorothea von Witberg som døde 1727. Deres Søn Oberst Claus Jörgen von Deden og Fruer - - - Rosenauer og Christiana Baronesse af Juul. Cancellierraad Severin Brönsdorf til Randrup og Kongstedlund, som blev adlet 1723. Hans Dotter fik sidstbemeldte Oberste Dedens Broder-Søn Major Hans Georg von Deden, som nu eier begge Gaardene og boer paa Randrup. Besætning er deels Stude og deels Køer. Hovedgaards Taxt 26 Tdr. 7 Skpr. 1 Alb. Bøndergodset er forhen indbefattet under Kongstedlunds contribuerende Hartkorn. Refsnæs, Refs eller Refsnæs, i Nørre Kongslev Sogn Hllumherred, er en gammel Søedegaard, som i nogle hundrede Aar tilhørde den Seefeldske Familie. Bygningen saavel paa Borge- som Ladegaarden er Muur og Bindingsverk, den sidste bygt af Wiffert Sefeld, men den første af Hans Fædder. Eierne: Jens Mortensön til Refsnæs Væbner levede 1479 og Frue Birgitte Banner. Deres Søn Niels Jensen Seefeld, som i et Document af 1517 nævnes Nicolaus Johannis de Reffs æmuger, og Frue Anne Wiffert. Deres Søn Laurids Nielsen Seefeld som levede 1546 døde 1602 og Frue Anne Munk. Deres Søn Christoffer Lauridsen Seefeld som døde 1612 og Frue Else Benderup. Deres Søn Wiffert Seefeld skrev sig til Refs 1639 og Frue Birgitte Urne. Hans Broder Jörgen Seefeld D. R. R. og Landsdomer i Siælland, som og eiede Næs. Hans anden Broder Envold seefeld til Wiffertsholm og Frue Anne Urne. Siden Assessor de Hemmer. Hans Søn Christopher de Hemmer. Etatsraad Friderich von Arenstorf. Han solgte Gaarden til Hans Fædder, hvis Enke Mette Cathrine Baj endnu besidder den. Der holdes Stude til Besætning. Hovedgaards Taxt 55 Tdr. 2 Skpr. 1 Alb. Skovfyld 1 Skp. 1 Alb. Møllefyld 1 Tønde 4 Skiepper 3 Fk. Bøndergods 300 Tønder 3 Skiepper 1 Fk. Skjovskyl 1 Skp. 1 Fk. 1 Alb. Tiender 30 Tdr. 5 Skpr. 2 Fk. 2 3/7 Alb.

Restrup. Restrup, i Synderholm Sogn Hornumherred, er en gammel og anseelig Herregaard, som fordem i meget lang Tid var de Gyldestierner tilhørende, og skrives undertiden Refstrup. Denne Gaard Gaard, tillige med Torstedlund og Albek, er af Greve Friderich Christian Levetzon oprettet til et Stamhuus, og har sit eget Birke-Ting, som holdes om Tirsdagen i Aarestrup. Eierne: Knud

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Nielsen Gyldenstierne. Hans Søn Hr. Henrich Knudsen D. R. R 1456 og Frue Anna Munk. Deres Søn Hr. Knud Henrichsen og Frue Hilleborg Skinkel. Deres Søn Hr. Henrich Knudsen Gyldenstierne og Frue Karen Bilde. Deres Søn Gabriel Gyldenstierne til Restrup som døde 1555 og Frue Kirsten Friis. Hans Broder-Søn Hannibal Gyldenstierne som døde 1608 og Frue Helvig Kaas som døde 1630. Godske Lindenov til Lindesvold og Frue Karen Gyldenstierne. Deres Søn Admiral Christopher Lindenov til Refstrup, som døde 1648 og Frue Dorthe Friis død 1652. Deres Søn Commerceraad Christian Lindenov som døde 1684 69 Aar, og Frue Mette Reetz. Geheimeraad og General Hr. Hans Friderich von Levetzau til Oxholm, som døde 1699. Hans Søn Geheimeraad og General Hr. Friderich Christian Greve af Levetzau død 1756 hvis sidste Frue og Enke Sophia Hedevig fød Grevinde af Rantzov har Stamhuset i Besiddelse. Paa Gaarden holdes Stald-Stude til Besætning. Dertil er og got Fikserie i Limfiorden. Hovedgaards Taxt 105 Tdr. 1 Skp. 3 Fk. Mølleskyld 1 Td. 4 Skpr. 3 Fk. Bøndergoods 763 Tdr. 4 Skpr. 1 Fk. 1½ Alb. Møllefyld 11 Tdr. 5 Skpr. 2 Fk. Tiender 154 Tdr.

Restrup. – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Sebber-Kloster. Sebber-Kloster, i Sebber Sogn Sletherred, er en ordinair Herregaard, som og undertiden bliver kaldet Sebbergaard, men var før Reformationen et bekendt Kloster. Navnet findes

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

i gamle Dage skrevet Sybørhu og Syuburg, det er Søborg, men i senere Tider Syberg, Sybber, Sibber, Syuer, ja og Sigeberg Kloster. Det var baade et Nonne- og et Munke-Kloster, og regieredes af en Prior og en Priorinde. Men naar stiftet, og af hvad Orden, vides ei. Temmelig gammelt er det, thi i Testament af 1268 giver en Enke-Frue Claustro Sybörhu to Mark Penninge, og i samme Testament tillegges Fratribus in Syuburg ogsaa to Mark Penge. 1403 var Hans Juel Prior og 1415 Michel Prior i Skibber-Kloster. 1463 findes Jesper Pedersen at have været Prior og Anne Torben Oxes Dotter Priorinde sammesteds. 1513 nævnes Niels Kaas i Sibber-Kloster. Dette Kloster hørde under Biskopdomet i Viborg, og Biskop Jörgen Friis havde at sige derover 1520 i hvilket Aar han stod i Handel med Kong Christian II. om Vor Frue Kloster i Aalborg at bekomme, hvorfra han da vilde flytte Jomfruerne til Sebber-Kloster, med dette vilde de ingenlunde. 1528 fik Mester Niels Friis Cantor i Viborg Kong Friderik I. Stadfæstelse paa Sebber-Kloster, som Biskop Jörgen Friis hannem havde forlænet. 1529 opkom Trette imellem Biskop Jörgen Friis og M. Niels Friis, da Biskopen paastod, at Mester Niels skulde have Forlæningen forbrudt, fordi han havde forhugget Skovene og ikke holdet Klosteret, Kirken og de Huse, Fruerne udi ere, vedlige, ei heller givet Jomfruerne deres Provent, for dette blev Niels Friis af den Kongelige anordnede Commision fradømt Klosteret. Efterat Klosterne i Reformationen 1536 vare blevne seculariserede, har Kong Christian III. 1537 forlænet Hr. Christen Friis Ridder med Sebber-Kloster og dets Tillegelse, dog saa, at han skulde forskaffe Munkene deres tilbørlig Underholdning til Mad, Drikke og Klæder. 1540 har Axel Giö haft Sebber-Kloster i Forlæning 1547 fik Hr. Christen Friis af Kongen Pantebrev paa Sebber-Kloster for 1000 Jochimsdaler. 1555 blev Hr. Christen Friis atter forlænet med Sebber-Kloster og noget Gods i Vendsyssel. I dette Forlænings-Brev tales intet om Nonner eller Munke, saa de allerede tilforn maae enten være uddøde eller have forladt Klosteret. 1561 forlænedes Kong Friderik II. sin Frue Moders Hofmesterinde Frue Anne Glob Jörgen Urnes Efterlevelse med Sebber-Kloster, som Hr. Christen Friis tilforn havde. 1562 fik Jörgen Nagel Klosteret i Forlæning. 1569 blev Albret Friis til Harritskier Befalingsmand paa Sebber-Kloster. 1573 undte og forlænte Kong Friderik II. Niels Michelsen Tornekbrands til Kyø en Eng kaldet Frue-Eng, som hans Forældre skulde have givet de Jomfruer, som vare udi Sebber-Kloster Anno 1581 den 10. april mageskiftede Kong Friderik II. fra Kronen til Oluf Brokenhuus Sebber-Kloster og tilliggende Gods, og igien bekom hans Hovedgaard Hovedstrup i Odder-Sogn i Hadsherred. Og blev da Gaarden i den Brokenhusiske Familie indtil Souverainiteten 1582. forlænedes Kong Friderik II. Jörgen Friis til Kragstrup endeel Gods i adskillige Sogne i Himmersyssel, som før havde ligget til Sebber-Kloster. Eierne: bemeldte Oluf Brokenhuus og Frue Ermegard Urne. Deres Søn Johan Brokenhuus og Friue Gedske Tideman. Deres Søn Rentemester Otte Brokenhuus som døde 1594 og Frue Karen Wensterman død 1588. Hans Broder Oluf Brokenhuus som døde 1608 og Frue Else Sten død 1616. Deres Søn Johan Brokenhuus som døde 1620 og Frue Kirsten Rosenkrands. Hans Farbroder-Søn Jörgen Brokenhuus, som døde 1634 og Frue Margrete von der Lühe. Deres Søn Johan Brokenhuus og Frue Anna Rabtzou. Deres Søn Peder Brokenhuus til Seberggaard, som levede 1650. Han blev ruineret ved at gjøre Guld. Hans Farbroder Oberst Frands Brokenhuus som døde 1660 og Frue Christence Lykke. De sidste Eiere: Jörgen Jensen Glerup, som døde 1727 74 Aar, og Else Hans Dotter. Deres Søn Kammer-Assessor Bagge Glerup død 1750. Hans Enke-Frue Henrica Margreta Holst nu værende Eier og Beboer. Sognekirken, som før har været Kloster-Kirke, er endnu der paa Gaarden. Til Gaarden er anseelig Sildefiskeriei Limfiorden. Gaardens Besætning er Stude. Hovegaards Taxt 24 Tønder 4 Skiepper 2 Album. Møllefyld 1 Tønde 2 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album. Bøndergoods 266 Tønder 3 Skiepper 2 Fierdingkar 2½ Album. Mølleskyld 4 Tdr. 2 Skiepper. Tiender 23 Tønder.

Sohngaardsholm. Sohngaardsholm i Nørre-Tranders Sogn Fleskumherred Strax østen for Aalborg, er en nye Herregaard, før kaldet Filsted Ladegaard, som Johan Sohn 1688 fik Kongelig Frihed at indrette til Herregaard, saalænge den har 200 Tdr. Hartkorn inden to Mile, og kaldede den efter sit Navn. Den har fordum været en Ladeegaard til Aalborghuus Slot. Eierne: Bemeldte Johan Sohn, som døde 1690. Commerceraad Hans Benzon til Julinge, Vester-Ladegaard og Kellerup. Hans Søn Thåoger Benzon til Buderupholm. Hans Broder Conferentzraad Johannes Benzon og Frue Friderica Sophia With, som nu eie og beboe Gaarden. Der holdes Stald-Stude til Besætning. Hovedgaards Taxt 63 Tønder 6 Skiepper I. Fierdingkar 2 Album. Bøndergods 346 Tønder 7 Skiepper 3 Fierdingkar 2½ Album. Tiender 100 Tønder.

Teglgaard og Egholm Slot. Teglgaard, i Skiørping Sogn Helligumherred, er en liden ufrie Sædegaard, som menes fordum at have været et Teglverk til det gamle Egholm Slot, som Droning Margrete skal have ladet ødelegge, da Beboeren, en fornem Adelsmand, for Opsætsighed maatte rømme Landet, som Traditionen siger. Men klare Documenter berette, at Kong Waldemar 1373 købte Egholm i Himmersyssel af Hr. Iver Lykke, som han da gjorde til et Kronens Slot og at Droning Margrete 1391 skienkede bemeldte Egholm Slot til Nunne-Klosteret eller Vor Frue Kloster i Aalborg for en daglig Messe at holde fopr hendes og hendes Forældres Siæle. Hvitfeld pag. 644 siger derfor urigtigt, at Dronningen købte Slottet af Hr. Iver Lykke, og at det laae i Vendsyssel. Ligesaa tage og alle vore Genealægister feil, som skrive Hr. Iver Lykke til Eegholm i Vensyssel. At et Brev under 1520 seer man, at Vor Frue Kloster i Aalborg da har haft en skøn Eiendom i Skiørping med Tegl Ovn, som vist bliver denne Teglgaard. Dette Egholm Slot skal ahve ligget som paa en liden Holm i et Morads og Kier vesten for Skiørping Mark, hvor dets Rudera med dobbelte Graver og Volde endnu ere kiendelige. Sydost derfra ligger en Høi, som endnu kaldes Fruer-Høi, eller Dronning Margretes Høi, og synden derfor nogle lange Bakker, kaldet Fruerlunds Bakker. Slottes Plads hører til Teglgaarden, af hvis Eiere og Beboere man veed: Laurids Essens 1667. Sören Madsen Wolf, i hvis Tid Gaarden 1704 med Indboe og Breve afbrændte. Hans Aalum 1755, Nu er den en Avlsgaard under Buderupholm. Bygningen er af Muur og Bindingsverk. Dens Hartkorn er 11 Tønder 3 Skiepper 1 Fk 2 Alb. Skovskyld 2 Tønder 7 Skiepper 1 Fierdingkar 2 Album.

Torstedlund. Torstedlund, i Aarestrup Sogn Hornumherred, er en gammel Herregaard, som fordum længe tilhørte de Wiffertter, og siden de Krabber. Borgegaarden bestaaer af 3 Fløie, én Etage høi, nye Bindingsverk, med Graver om. Gaarden har en kiøn Situation ved Skoven, en smuk Lysthave, samt Frugt- og Køkken-Haver, Fiskedammer og ferske Søer. 1534 blev Torstedlund afbrændt i Skipper Clemens Opløb. Eierne: Jon Wiffert som levede 1467 og skrev sig til Torstedlund. Hans Søn Mads Jonssøn Wiffert og Frue Ellen Seefeld. Deres Søn Jon Madsøn Wiffert som døde 1560 og Frue Anna Krabbe død 1554. Deres Søn Niels Jonsøn Wiffert, som døde ugift 1595. Bemeldte Anne Krabbes Broder Kield Krabbe til Nebel og Frue Susanne Lykke. Hans Søn Niels Krabbe som døde 1626. Hans Søn Iver Krabbe 1635 og Frue Dorthe Juul. Hans Broder Hr. Gregers Krabbe D- R. R. og Statholder i Norge, som døde 1655 og Fruer Helvig Rud død 1638 og Dorthe Daa, hvilken sidste Frue døde 1675. Hendes Søn Claus Krabbe og Frue Maria Sophia Bielke, hun fik siden Admiral Christian Bielke som døde 1696. Claus Krabbes Søster Elisaber Krabber fik Berndt Due til Krastrup og førde ham Gaarden til. Deres Søn Major Albret Christopher Due 1717. General Greve Levetzau, som oprettede Restrup med Torstedlund og Albek til et Stamhuus, hvilket endnu af hans Enkegrevinde besiddes. Torstedlund har fra forige Tider haft sit eget Birk, hvorunder nu hele Stamhusets Gods sorterer. Paa Gaarden staldes Oxen. Hovedgaards Taxt 45 Tdr. 2 Skiepper 2 Fierdingkar. Skovskyld 5 Tønder 7 Skpr. 1 Fk. 1 Alb. Bøndergods til Torstedlund og Albek 569

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Tdr. 6 Skpr. 2 Fk. 1½ Alb. Skovfyld 5 Tdr. 2 Skpr, 2 Fk. 2 Alb. Mølleskyld 7 Tønder 3 Skpr. 2 Fk. Tiender 96 Tønder.

Torstedlund. – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Tulsted. Tulsted, i Torup Sogn Hllumherred, er en liden uvomplet Sødegaard, af god Bonde-Bygning, dog fordm eiet og beboet af Adels-Folk. Eirene: Iver Juul til Villestrup 1593 og Frue Marine Maltesdotter Sehested. Christopher Kruse til Tulsted og Frue Maren Prip. Deres Søn Oberst Envold Kruse til Tulsted som blev i Slaget ved Lutter 1626 og Frue Sophia Sandberg som døde 1649. Mogens Kaas. Frøken Susanna Kaas, som døde 1731. Efter hende kiøbte Jens Hvass Gaarden. Siden Jens Jörgen Overgaard 1756. Nu ligger den under Baroniet Lindenberg, kiøbt dertil af Baron Schimmelman, og holdes Stude derpaa. Hovedgaardstaxt 10 Tønder 1 Alb. Bøndergods 35 Tønder 1 Skieppe 3 Fierdingkar. Album. Skovskyld 7 Skiepper 3 Fierdingkar 2 Album. Tiender 20 Tønder 3 Skiepper 1 Fierdingkar 2½ Album.

Tustrup, Tustrup, i Fræer Sogn Hllumherred, er en liden ucomplet Sædegaard, hvis Bygning er af Muur og Bindingsverk. Af Eierne vides: Niels Mogensøn Fastie 1595. Jörgen Seefeld til Næs D. R. R. og Landsdamer i Sieland. Jens Frandsen Sogneprest og Canik i Roskilde samt Borgemester Claus Poulsen i Ringsted. De solgte Gaarden til Assessor Peder Bulke i Kiøbenhavn. Han

afhændede den til Mads Jensen. Hans Søn Jens Madsen. Mads Hvass. Nicolai Boye 1756. Nu Jesper Ôstergaard. Der holdes Stude til Besætning. Til Gaarden er en Korn- og Stampe-Mølle. Hovedgaards Taxt 13. Tønder 3 Fierdingkar 2 Alb. Mølleskyld 8 Tønder 4 Skpr. Bøndergods 41 Tønder 2 Fierdingkar 2 Album. Skovfyld 4 Skiepper 3 Fierdingkar. Tiender 15 Tønder.

Vaar. Vaar, i Farstrup Sogn Sletherred, var før og i Reformationens-Tiden en Avlsgaard under Vittsløel Klostere beboet af Bønder, og da Kong Friderik II 1573 ved Mageskifte afhændede til Biörn Andersen Vitskøl-Kloster, som nu er Biørnsholm, fik og Vaar samme Eier. Han opbygde Gaarden paa en Bakke, hvor Ladegaarden endnu staaer: Men da Vaaningshuset, som var af Bindingsverk, 1587 afbrændte, lod hans Enke-Frue Karen Friis, som var Henrich Friises Dotter af Ørbeklunde, Borgergaarden samme Aar anlegge neden for Ladegaarden ved Aaen. Den blev opført af Grundmuur, paa en sterk Grund af hugne Steene, trende Fløie, to Loft høi, et zirligt Taarn paa det middelste Huus, med hvælvede Kieldere, og en Brandmuur som indlukker Gaarden. At der da har været god Skov til Gaarden, sees af det føre Tømmer og mange Ege-Bielker, som findes baade i Borge- og Ladegaardens Bygning. Teglovnene er strax ved Gaarden, og Leer-Gravene ere med und Skov begroede. Bygningen, med brede Graver, omgivet, blev færdig 1590 efter en Inscriptions Lydelse i Steen udhuggen paa det midteste Huus. En anden Inscription viser, at Jochum Poulsen og Frue Karen Benzon, da Bygningen var ganske forfalden, lod den 1722, saa got som omhugge, den øverste Etage aftage, Taarnet afbryde, og Værelserne moderne indrette. Eierne: Biörn Andersen til Steenalt og Biørnsholm D. R. R. og Frue Karen Friis Deres Dotter Margrete Biörn fik Jörgen Worm og bragte ham Gaarden til. Deres Søn Jörgen Ernst Worm til Vaar og Frue Anne Due. Jörgen Seefeld til Visborg og Frue Karen Sehested, som havde været Hofmesterinde hos Kong Christian IV Børn. Anno 1668 fik Doct Mdedicinæ og Ridder af S. Marco Niels Benzon Gaarden ved Indførsel for Gield. Hans Søn Geheimeraad Niels Benzon. Hans Søn Coferentzraad Peder Benzon solgte den 1718 til Justitzraad Jochum Poulson, som døde 1756. Hans Enke-Frue Karen Benzon solgte den til Justitzraad Marcusen som tillige eier Krastrup og Gundestedgaard. Besætningen er Stald-Stude. Under Gaarden ligger en stor og ufrie Avlsgaard, som bruges dertil og staaer for 16 Tdr. 3 Skpr. 3 Fk. 1 Alb. Hartkorn. Hovedgaards Taxt 47 Tdr. 5 Skpr. 1 Fk, 1 Alb. Skovfyld 2 Tdr. 1 Skp. Bøndergods 265 Tønder 5 Skpr. 3 Fk. 1 7/10 Album. Møllefyld 9 Tønder 3 Fierdingkar, Tiender 73 Tønder.

Viffertsholm. Viffertsholm, i Solberg Sogn Helligumherred, er en frie Sædegaard, oprettet af Axel Wiffert 1570 af 4 Bøndergaarde og kaldet med hans Familie-Navn. Borgegaarden er 1750 opbyggt af Cancellieraad Christen Sørensen Testrup, tre Etager høi den nederste Grundmuur, den øverste Bindingsverk, og derhos anlagt en Have, hvor den gamle Borgegaard stod. Eierne: Axel Wiffert som døde i Malmø 1580 og Fruer Anne Lindenov og Anne Krabbe. Hans Dotter Margrete Wiffert fik Gaarden og giftede sig 1586 med Envold Seefeld, som døde 1589 siden med Jörgen Urne. Deres Søn Axel Urne afhændede Gaarden 1633 til sin Svoger og Søster Envold Seefeld og Frue Anne Urne, Han døde uden Børn 1643 og hun 1651. Da Wiffert Seefeld udkiøbte sin Broder Jörgen Seefeld, men blev ruineret i den Svenske Krig. Hans Søster arvede Gaarden og Gielden med, men som hun var fra Forstanden, var Ove Juul til Villestrup. Hendes Formynder, og da hun 1779 døde, udløste han Creditorerne, og solgte Gaarden til Laurids Kierulf, som 1724 blev adlet, og døde 1729. Hans Enke-Frue Karen Gesman besad Gaarden til 1738, da hun døde. Hvorefter Cancellieraad Testrup 1740 kiøbte Gaard og Gods, han døde 1764. Hans Søn Sören Testrup er nu værende Eier. Ved Gaarden er et skjønt Teglblænderie. Dertil er og got Fiskerie og skønne Skove. Der holdes Stald-Stude til Besætning. Hovedgaards Taxt 59 Tønder 7 Skiepper 3 Fk. 1 Alb.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Bøndergods 301 Tønder 3 Fierdingkar. Skovfyld 23 Tønder 1 Skieppe 2 Fk. 2 Album. Møllefyld 2 Tønder 5 Skiepper 1 Fierdingkar. Tiender 23 Tønder 2 Skiepper 1 Fierdingkar ½ Album.

Villestrup. – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Villestrup. Villestrup, i Astrup Sogn Hindstedherred, er en important og anseelig Herregaard, med godt Gods, skønne Skove, Fiskedamme og anden Herlighed. Gaard og Gods var af Kammerherre og Amtmand Hr. Werner Rosenkrands først gjort til et Stamhuus, siden for hannem og Descendenter 1757 den 7. Martii af Kong Friderik V. Allernaadigst oprettet til et Baronie. Gaarden er bygt af Axel Juul, Landsdome i Jylland og Lænsmand paa Aalborghuus. Han annamede Villestrup 1535 efter sin Faders Død med sine Medarvingers Samtykke, men som den da ikkun var liden og ikke stort bedre end en anden Brydegaard, forbedrede han den med Mark, Skov og Eiendome, og købte dertil Krabkier og mere Gods. I Aaret 1538 lod han legge den første Grundvold til Gaardens fire Fløie, og siden indrette Graver, Have, Mølle, Fiskedamme og Enge. En Inscription over Porten viser, at Bygningen blev færdig 1542 som var samme Aar han lod bygge Sognekirken i Astrup og holdte Bryllup med Frue Karen Lunge. Til Erindring af Bygherren findes adskillige Steder paa Garden de Liliejulers og Lungers Vaabener. Borgegaarden er af sterk

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Grundmuur, fire Huse, to Loft høi, omgiven med Vand og Skov, og en prægtig Have. Paa Gaarden er et smukt Capel med smukke Ornamenten. Ladegaarden er af Muur og Bindingsverk. Eierne: Axel Juul som døde 1577 og Frue Kirstine Lunge død 1588. Deres Søn Iver Juul D. R. R. som døde 1627 og Fruer Maren Sehested og Ingeborg Parsberg. Hans Søn Axel Juul som døde 1671 og Frue Lisbeth Friis. Hans Broder Geheimeraad og Vice-Canceller Hr. Ove Juul, som døde 1686 og Frue Kirsten Urne. Deres Søn Etatsraad Friderich Juul som døde 1721 og Fruer Anna Frue og Elisabeth Sehested. Den sidste Frue døde 1726. Hendes Syster Frue Birgitte Sophie Sehested, Major Friderich Sehesteds Enke fik da Villestrup. Deres Dotter er gift med ovenmeldte Kammerherre og Amtmand Hr. Werner Rosenkrands Friherre til Villestrup, Herre til Krabbesholm og Skivehuus. Gaarden er under Forpagtning og har Stude og Køer til Besætning. Hovedgaards Taxt 22 Tønder 2 Fierdingkar. Skovskyld 47 Tønder 2 Fierdingkar 1 Album. Møllefyld 8 Tønder 4 Skiepper. Bøndergods 369 Tønder $\frac{1}{4}$ Album. Skovfyld 14 Tønder 3 Skiepper 2 Album. Tiender 70 Tønder 3 Skiepper 1 Fierdingkar $1\frac{1}{2}$ Album.

Visborggaard Visborggaard, i Visborg Sogn Hindstedherred, er en af de ældste Herregaarde i Jylland, som i mere end 300 Aar tilhørte først de Munker og siden de Seefelder. Borgegaarden har D. R. R. Jacob Seefeld meget prægtig ladet opbygge, af Grundmuur, 3 Etager høi, ziret med 7 Taarne belagte med Kobber. Men som denne Bygning var ganske forfalden, er den for faa Aar siden igien sat i Stand af Capitain Andreas von Arenstorf og bestaaer nu af 2 Etager foruden Kielderne. Ladegaarden er af Muur og Bindingsverk. Over Porten er indsat en Steen, hvori ere udhugne Bygherrens Jacob Seefelds og begge Fruers Sophie Rosenkrandses og Sophie Bildes Navne og Vaabener med Aarstal 1575. Denne Gaard var en af dem, som 1534 af Skipper Clemens og hans Partie blev røvet og brændt. Gaardens Navn skrives i gamle Breve paa adskillige Maader: Wisburgh, Wisborgh, Wesburg, Weesborg, Wesborgh, Wæseburgh. Eierne har været: Andreas Nielsson de Wisburgh 1343 som 1351 af Hr. Palne Jonssön fik Skøde paa alt det Gods i Visborg, som Torbern Jonssön havde eiet. Denne Anders Nielssön har formodentlig haft en Søn ved Navn Niels Anderssön, hvis Søn Jens eller Johannes Nielssön Væbner eiede Visborg 1401 1408. Hans Søn Mads Jenssön af Visborg levede 1442. Hans Søn var Hr. Jens Madssön Munk af Visborg Ridder 1457. Han flyttede siden til Mariager Kloster, hvor han bygde et Capel, og har endnu levet 1495. Hans Søn Munk Jenssön eller Niels Jenssön Munk og Frue Inger Andersdotte 1490. Deres Søn Jens Munk døde 1512 eller kort efter ugift ig Moderen arvede ham. Hun giftede sig igien med Jens Tydesen Seefeld til Dalsgaard, og derved førde Visborg fra Munkerne til Seefelderne. Deres Søn Envold Jenssen Seefeld til Wisborg levede 1550 døde 1577 og Frue Agata Powisch. Deres Søn ovenmeldte Jacob Seefeld D. R. R. som døde 1599. Hans Søn Envold Seefeld og Frue Hilleborg Daa. Deres Søn Jörgen Seefeld Befalingsmand paa Hald 1640 som blev ruineret i den Svenske Krig og døde 1667. Hans Søn Claus Seefeld, hvis Enke-Frue Birgitte Urne blev siden gift med Jens Kaas, og 1681 nødt til at sælge Gaarden til Assessor Henrich Jörgensen Svichtenberg, som havde været Kiøbmand i Viborg. Hans Enke-Frue Mette Olufsslotter solgte den til sin Dotter-Søn Cancellieraad Svane, som var Borgemester Thomas Svanes i Viborg og Kirstine Svichtenbergs Søn. Han giftede sig med Frue Anne Kierulf Laurids Kierulfs Dotter af Wiffertsholm. Efter Svanes Død giftede hun sig med Justitzraad Severin Benzon, som da, foruden Havnøe og Mariager-Kloster, og fik Visborggaard. Efter hans Død blev Gaarden solgt til Etatsraad Friderich von Arenstorf til Overgaard. Hans Søn Capitain Andreas von Arenstorf til Havnøe og Frue Maria Sophia de Schibelt eiede Gaarden 1754. Søe-Lieutenant Arenstorf eier nu og beboer Visborg. Til denne Gaard fik Jacob Seefeld af Kong Friderik II. fri Birk og Birke-Ret, som endnu er ved Magt, og Birketinget holdes

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

om onsdag paa Gaarden. Der holdes Stude til Besætning. Hovedgaards Taxt 81 Tønder 4 Skiepper 1 Fierdingkar. Bøndergods 302 Tønder 2 Skiepper $\frac{1}{2}$ Album. Skovfyld 14 Tønder 6 Skiepper 2 Album. Tiender 33 Tønder 4 Skiepper.

Visborggaard – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Vorgaard. Vorgaaard, i Bølum Sogn Hellumherred, skal efter Traditionen være med de øldste Herregaard i Viborg Stift, og skrives i gamle Documenter snart Vore, snart Vordegaard. Bygningen, som nu staaer, er Muur og Bindingsverk, og bestaaer af tvende Fløie. Eiserne, saavidt man veed: Hr Anders Jeconsön Biörn af Vore, Ridder, og Frue Anne Lauridsdotter Muus 1491. Deres Søn Jacob Anderssön Biörn blev 1505 af Kong Hans dømt fra sin Forlæning paa Hellun-herred, fordi han, saavelsom hans Fader, havde taget Jord og Eiendom fra Kronens Bønder og ladet samme svigeliggen sverge til sin Gaards Vordegaards Énmerke. Ivar Lykkes til Vorgaard 1540. Oluf Glob til Vorgaard 1548. Jacob Breide til Vorgaard. Biörn Kaas til Starupgaard D. R. R. og Frue Christence Rorfeld. Deres Søn Erik Kaas til Vorgaard 1593 og Fruer Birgitte Seefeld og Anna Krabbe. Jörgen Arnfeld 1638. Hartvig Otte von Deden Oberst og Commendant, døde 1704. 80 Aar. Oberst Claus Georg von Deden. Han solgde Gaarden 1749 til Krigsraad Harboe Meulengraeht. Sidst har den tilhørt

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Consistorial-Raad Jelstrup, som, med Kongelig Tilladelse, ved Auction har separeret Gaard og Gods. Der ere tre Vandmøller til Gaarden, hvoriblant Riis-Stampemølle. Dragsgaard, en stor Avlsgaard der i Sognet, har længe ligget til Vorgaard men nu skilt derfra, tilhører endnu bemeldte Hr. Jelstrup. Paa Gaarden holdes Stude til Besætning. Hovedgaards Taxt 26 Tønder 2 Skiepper 1 Alb. Skovskyld 1 Skrp. 1 Alb. Mølleskyld 5 Tønder 2 Skpr. 2 Fierdingk. Mølleskyld 8 Tønder 3 Skpr.

Vorgaard. – indsat af autor – ikke en del af Det Danske Atlas, fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868.

Øer. Foruden adskillige smaa ubeboede Holme paa denne Side i Limfiorden, som høre under Aalborghuus Amt, saasom Vaarholm, Kyholm, Klosterholm, og flere, ligger der ogsaa den liden beboede Øe Kivøe, som hører til dette Amt.

Livø, som og skrives Liv, Lif, Lifland, og i gamle Skrifter Ligh, er en liden bekiendt Øe i Limfiorden, liggende i Løgstør Bredning, ikke langt fra den Øe Fuur, 1½ Miil fra Løgstør og 1 Miil fra Løgstør-Grunde, og har en fornøielig Situation. Af Størrelse er den ved 1 Miil i Omkreds og noget over en halv Miil i Længden. Arndt Berentsen kalder den Lauf, og beretter, at den næsten overalt er begroet med Hessel-skov, hvilken giver saa overflødige Nødder, at, foruden de som deraf

indsamles, nogle hundrede Svin derved kan fedes. Det er vist, at der endnu ere nogle Levninger af Skov paa Landet, hvori voxe meget gode Nødder, som sielden ere ormstukne. Der findes og en Høi, kaldet Hesselbjerg. Noget Hedeland ligger her udyrket, som tildeels bruges til Græsgang, saa at dette Land kunde nære flere Indbyggere, end de tvende Familier der findes. Bygningen bestaar alene i tvende store Bøndergaarde, og et lidet Capel, hvori Beboerne holde deres Andagt, saavel Morgen og Aften, som om hellige Dage, naar de for Storm og Iis ei kan komme over Vandet til Biørnsholm Kirke, som er deres Sogne-Kirke og en Miil derfra. Øen hører til Herregaarden Biørnsholm, ligesom den tilforn hørte til Vitskøl-Kloster. At den har været af dette Klosters største og ældste Eiendome, det sees af Kong Christoffer I. Brev ved 1252 hvori han stadfæster Klosteret alt sit Gods og deriblandt totam Insulam Ligh. Den hele Øe Ligh. Ved Reformationen faldt den med Klosteret til Kongen og Kronen, hvorfor den og i Mageskiftet-Brevet af 1573 hvorved Kong Friderik II afstaaer Vitskøl-Kloster til Biörn Andersen, nævnes: Vor og Kronens Øe udi Limfiord, til Klostret liggende, kaldet Liif. Omendskiønt disse Øeboere ligge midt i Fiorden, bruge de dog selv intet af Fiskerie, med deres flittige Naboer Fuurboerne ligge her bestandig og fiske Aar ud og Aar ind. Paa den tid, Pulsvodde bruges, ligge her og endeel saa kaldte Havgasser eller Agerboer, som give Indbyggerne en vis Deel af deres Fiskerie, i sær Aal, for Herberg og Davre, som derfor kaldes Davre-Aal og ere bekiendte for de beste. For nogle Aar siden blev Livø hiemsøgt af en utrolig Mængde Rotter, som gjorde stor Skade baade paa Marken og i Husene, men de har siden formindsket sig. Fra dette Land gaaer en smal Grund en halv Miil ud i Fiorden mod Himmersyssel Land, kaldet Liftap, bestaaende af smaa Flintesteene. Der er 9 á 10 Favne dybt Vand paa siderne af denne Grund, og endskiøndt der staaer en temmelig Brænding af Søen paa den, saa formeres den dog noget aarlig. Imellem Øerne Liv og Fuur løber det saa kaldte Ravndyb, som skal være meget dybt.

Se kort over Livø fra 1814 nedenfor – indsat af Autor.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus V 1. Bind, 1769

Lænsændene. Lænsændene og Amtændene over Aalborghuus Amt, have været Stiftbefalingsmænd over Aalborg Stift, findes siden optegnede ved Slutningen af Aalborg Byes Beskrivelse.